

Nota reserves en voorzieningen 2022

De raad van de gemeente Hof van Twente;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

besluit:

1. De nota reserves en voorzieningen 2022 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Hof van Twente d.d.

7 februari 2023.

De raad van Hof van Twente,

de griffier, de voorzitter,

mr. A. Venema drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM

Bijlage

Nota reserves en voorzieningen 2022

Inwerkingtreding: 1 januari 2022

Datum behandeling raad: 7 februari 2023

Zaaknummer: 372286

Gemeente Hof van Twente / Nota reserves en voorzieningen 2022

Inhoudsopgave

1. Vooraf
- 1.1 Inleiding
- 1.2 Inwerkingtreding nota
- 1.3 Leeswijzer
2. Wettelijk kader
- 2.1 Inleiding
- 2.2 Onderscheid reserves en voorzieningen
- 2.3 Functies reserves en voorzieningen
- 2.4 Toevoeging en onttrekking aan reserves en voorzieningen
- 2.5 Rentetoerekening aan reserves en voorzieningen
3. Beleid gemeente Hof van Twente
- 3.1 Richtlijnen voor het instellen van reserves en voorzieningen
- 3.2 Algemene reserve
- 3.3 Relatie weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen
- 3.4 Bestemmingsreserves
- 3.5 Afschrijvingsreserves
- 3.6 Stille reserves
- 3.7 Voorzieningen
4. Rentebeleid ten aanzien van reserves en voorzieningen
- 4.1 Toepassing renteberekening
5. Wijzigingen 2022 ten opzichte van 2017
- Bijlage 1 Beschrijving reserves en voorzieningen
- Bijlage 2 Omvang reserves en voorzieningen 2022
- Bijlage 3 Relevante wetsartikelen (BBV)

1. Vooraf

1.1 Inleiding

Conform artikel 212 van de Gemeentewet stelt de gemeenteraad bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast.

Op basis daarvan heeft de gemeenteraad een Financiële verordening vastgesteld. In artikel 6 lid 3 van deze verordening is bepaald dat de raad een Nota reserves en voorzieningen vaststelt met daarin beleidsregels voor de algemene reserve, bestemmingsreserves, afschrijvingsreserves en (onderhouds)voorzieningen, waarbij ook op het rentebeleid rond reserves en voorzieningen wordt ingegaan.

Actualisatie van de nota reserves en voorzieningen 2017 is nodig vanwege sindsdien enkele nieuw gevormde reserves en voorzieningen. Daarnaast aanpassing van de toerekening rentes over de reserves.

1.2 Inwerkingtreding nota

De nota Reserves en Voorzieningen treedt in werking per 1 januari 2022.

De nota treedt met terugwerkende kracht in werking, omdat we hiermee tegemoet komen aan de aanbeveling die de gemeentelijke accountant in het kader van de controle voor het boekjaar 2022 heeft gedaan.

1.3 Leeswijzer

Meer specifieke regels over de door de gemeente te voeren financiële boekhouding zijn in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) te vinden.

1. Hoofdstuk 2 Wettelijk kader
2. Hoofdstuk 3 Beleid gemeente Hof van Twente
3. Hoofdstuk 4 Rentebeleid ten aanzien van reserves en voorzieningen
4. Hoofdstuk 5 Wijzigingen 2022 ten opzichte van 2017
5. Bijlage 1 Beschrijving reserves en voorzieningen
6. Bijlage 2 Omvang reserves en voorzieningen 2022
7. Bijlage 3 Relevante wetsartikelen (BBV)

2. Wettelijk kader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de definities en kenmerken van de reserves en voorzieningen nader beschreven. Het wettelijk kader rond reserves en voorzieningen is verwoord in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

2.2 Onderscheid reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen worden beiden aan de passivazijde van de balans gepresenteerd. Het belangrijkste onderscheid dat gemaakt kan worden tussen reserves en voorzieningen is dat reserves tot het eigen vermogen behoren en voorzieningen tot het vreemd vermogen. De totale reservepositie is (boekhoudkundig) het verschil tussen de bezittingen en schulden en dus het totale eigen vermogen van de gemeente.

Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. Reserves zijn vrij te bestemmen. De gemeenteraad kan aan reserves een bepaalde bestemming geven en wijzigen. In dat geval is sprake van een bestemmingsreserve.

Artikel 43 BBV

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a. de algemene reserve;
 - b. de bestemmingsreserves.

2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn vermogensbestanddelen die als vreemd vermogen zijn aan te merken en die niet vrij te besteden zijn. Bij een voorziening gaat het om een kwantificeerbare toekomstige verplichting of risico waarvoor noodzakelijkerwijs in het boekjaar middelen apart moeten worden gezet.

Artikel 44 BBV

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
 - d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b (investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven).

2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b (de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren).

3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

2.3 Functies reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen kunnen de volgende functies vervullen:

1. de bufferfunctie.
2. de bestedingsfunctie.
3. de financieringsfunctie.
4. de verplichtingenfunctie.
5. de egalisatiefunctie.

2.3.1. De bufferfunctie

De bufferfunctie (weerstandsvermogen) is veelal de belangrijkste functie van het eigen vermogen. Binnen onze gemeente betreft het met name de (vrije) algemene reserve en (het vrij besteedbare deel van) de Reserve majeure projecten die beschouwd kunnen worden als buffer voor niet-kwantificeerbare financiële risico's en tegenvallers.

2.3.2. De bestedingsfunctie

De gemeente heeft de mogelijkheid geld te sparen om het vervolgens uit te geven. Als aan dit gespaarde geld een bestemming wordt gegeven spreekt men van een reserve met een bestedingsfunctie ofwel een bestemmingsreserve.

2.3.3. De financieringsfunctie

Door de reserves en voorzieningen te gebruiken als "eigen" financieringsmiddelen kan het beroep op de geld- en kapitaalmarkt voor het aantrekken van leningen worden beperkt. Deze besparing (ook wel bespaarde rente) kan worden beschouwd als inkomen. De rente wordt binnen de exploitatie gebruikt als dekkingsmiddel.

2.3.4. De verplichtingenfunctie

De verplichtingenfunctie heeft betrekking op voorzieningen. Een voorziening heeft een karakter van een verplichting die de gemeente is aangegaan en waarvoor de benodigde middelen beschikbaar moeten zijn.

2.3.5. De egalisatiefunctie

Hiermee wordt het mogelijk gemaakt noodzakelijke aanpassingsprocessen geleidelijk te laten verlopen. Er ontstaat zodoende een regelmatige verdeling over de jaren heen, mede om ongewenste schommelingen (pieken en dalen) in de tarieven en het resultaat te voorkomen.

2.4 Toevoeging en onttrekking aan reserves en voorzieningen

Het in paragraaf 2.2 genoemde onderscheid tussen reserves en voorzieningen is vooral van belang voor de resultaatbepaling en –bestemming. In de jaarrekening legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over het de uitvoering van de begroting. In de jaarrekening komt ook het saldo van baten en lasten over het verslagjaar tot uitdrukking in het rekeningresultaat. Het behoort tot de bevoegdheid van de raad om dit resultaat een bestemming te geven of bij negatief resultaat de dekking te regelen. In principe wordt in onze gemeente het saldo verrekend met de Algemene reserve.

In het BBV is voorgeschreven dat het saldo van de rekening van baten en lasten apart zichtbaar gemaakt worden. De voorzieningen moeten worden gevormd ten laste van de exploitatie (opvoeren als last binnen het programma). Dit omdat feitelijk sprake is van een verplichting. Het vormen van een voorziening of het op peil houden daarvan is dus van invloed op het saldo van baten en lasten.

Mutaties in reserves zijn geen baten of lasten. Voor het budgetrecht van de raad is het belangrijk dat vorming van, toevoegingen aan en onttrekkingen aan reserves zo veel mogelijk reeds bij de begroting bepaald worden. Deze voorgenomen mutaties worden conform de voorschriften BBV apart zichtbaar gemaakt (taakveld 0.10). Deze voorschriften zijn zowel van toepassing bij de begroting als bij de jaarrekening. In het verlengde hiervan dient het resultaat na bestemming te worden bepaald op taakveld 0.11. Dit resultaat wordt conform artikel 42 BBV afzonderlijk op de balans zichtbaar gemaakt bij het eigen vermogen.

2.5 Rentetoe rekening aan reserves en voorzieningen

Door reserves te gebruiken als financieringsmiddel wordt rente bespaard, die anders betaald had moeten worden voor het aantrekken van vreemd vermogen. Over het totale eigen vermogen wordt dus rente berekend. Voor wat deze rente betreft bestaat de keuze:

- * deze rente toe te voegen aan de reserves;
- * deze rente ten gunste te laten komen aan de exploitatie
- * een combinatie van beiden.

Alhoewel in het BBV de mogelijkheid bestaat om een rentevergoeding over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en deze door te belasten aan de taakvelden, adviseert de Commissie BBV vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie deze systematiek niet (meer) toe te passen. In het BBV is het formeel ook toegestaan rente toe te voegen aan een bestemmingsreserve bedoeld om de koopkracht op peil te houden, maar het wordt niet aanbevolen. In de gemeente Hof van Twente wordt geen rente aan reserves toegevoegd.

Aan voorzieningen mag geen rente worden toegevoegd (art. 45 BBV). Zij moeten immers naar beste inschatting kostendekkend zijn voor verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. In het geval de voorziening is gebaseerd op contante waarde of op basis van specifieke regelgeving is een rentetoevoeging als indexering toegestaan.

In hoofdstuk 4 wordt verder ingegaan op de wijze waarop binnen de gemeente Hof van Twente invulling wordt gegeven het rentebeleid.

3. Beleid gemeente Hof van Twente

3.1 Richtlijnen voor het instellen van reserves en voorzieningen

Voor het instellen en aanwenden van reserves en voorzieningen worden in deze nota een aantal gedragslijnen en spelregels geformuleerd. Deze gedragslijnen en spelregels zijn een concrete vertaling van het beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen.

Het instellen en opheffen van reserves en voorzieningen is in het kader van het budgetrecht een raadsbevoegdheid. Dat geldt ook voor het toevoegen aan en het inzetten van reserves en voorzieningen. Bij het instellen van de reserve moet in ieder geval worden aangegeven de doelstelling, de besteding en de omvang. Het verdient de voorkeur dit middels een integrale afweging te doen. In principe vindt de instelling plaats bij de behandeling van producten binnen de P&C-cyclus. Het instellen met een afzonderlijk voorstel vindt slechts bij hoge uitzondering plaats.

3.2 Algemene reserve

De algemene reserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente.

We kennen de volgende twee algemene reserves:

- * Algemene reserve.
- * Algemene reserve, grondexploitatie.

Algemene Reserve

De algemene reserve heeft, samen met de reserve majeure projecten vooral de bufferfunctie om onvoorzien financiële tegenvallers (risico's) af te dekken. Het is dus van belang dat de Algemene reserve minimaal het niveau heeft om deze risico's af te dekken. Met andere woorden: er dient voldoende weerstandscapaciteit te zijn. De weerstandscapaciteit is het vrij besteedbare geld dat de gemeente beschikbaar heeft om onverwachte tegenvallers op te kunnen vangen. De algemene reserve heeft ook de functie van buffer voor de jaarlijkse rekeningresultaten.

Er zijn geen algemeen geldende normen voor de omvang van de Algemene reserve. De belangrijkste reden daarvoor is dat iedere gemeente andere risico's kent. Het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is maatwerk per gemeente.

De risico's dienen volgens het BBV te worden benoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Dit betreffen zowel de risico's op de algemene middelen als op de grondexploitatie.

Algemene reserve, grondexploitatie

De Reserve grondexploitatie vormt - naast de algemene reserve - een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties. De reserve grondexploitatie is ingesteld om de risico's van de grondexploitatie af te zonderen van de algemene dienst en deze dus niet direct hinder te laten ondervinden van tekorten op grondexploitaties. De grondexploitatie bedruipt in 1^e instantie hiermee zichzelf. Als een gemeentelijke grondexploitatie positief wordt afgesloten, wordt de winst toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Als op een gemeentelijke grondexploitatie een tekort wordt verwacht, wordt hiervoor een voorziening ingesteld die wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie.

Op basis van de Perspectiefnota grondexploitaties worden jaarlijks de risico's bepaald en daarmee de noodzakelijke omvang van de Reserve grondexploitatie (zie paragraaf 3.4).

Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit grondexploitaties wordt in de Program-mabegroting uitgegaan van de stand per 31 december van het lopende jaar.

3.3 Relatie weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit bepaalt mede de financiële continuïteit. Landelijk gelden geen vaste (financiële) normen voor gemeenten. Een uitzondering geldt voor gemeenten die een beroep op artikel 12 van de Financiële verhoudingswet doen (aanvullende uitkering uit het gemeentefonds).

Relatie weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

De benodigde weerstandscapaciteit is het risicobedrag dat bepaald wordt op basis van een inventarisatie en financiële vertaling van risico's. Dit vraagt om beleid betreffende het omgaan met risico's. De nota risicomanagement bevat de beleidskaders om tot een goed risicoprofiel te komen en dit te beheersen.

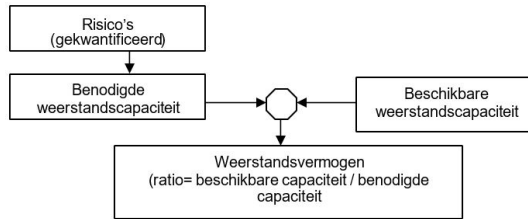
Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit richten we ons op de stand van de vrij besteedbare ruimte binnen de Algemene Reserve en Reserve majeure projecten aan het eind van de geldende meerjarenbegroting, omdat op die manier rekening wordt gehouden met de onttrekkingen

c.q. toevoegingen die in de meerjarenbegroting worden voorzien. Hierdoor ontstaat een zo reëel mogelijk beeld.

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de aanwezige weerstandscapaciteit (buffer) te delen door de benodigde weerstandscapaciteit (volgt uit risico inventarisatie). Deze ratio wordt aangeduid als het weerstandsvermogen. De hoogte van deze ratio is een beleidskeuze van de raad.

Op basis van de nota risicomangement geldt een ratio van minimaal 1 en maximaal 1,4 voor zowel het weerstandsvermogen van de algemene dienst als voor het weerstandsvermogen van grondexploitatie. Komt de ratio onder 1, dan dienen de risico's beperkt te worden of de beschikbare weerstandscapaciteit aangevuld. Komt het weerstandsvermogen boven de 1,4, dan wordt het 'overschot' aan weerstandscapaciteit aangemerkt als het vrij besteedbare deel van de Algemene reserve.

Als de Reserve grondexploitatie boven een ratio van 1,4 komt, dan wordt het surplus afgeroomd ten gunste van de Algemene reserve.

3.4 Bestemmingsreserves

Naast de Algemene reserve zijn er bestemmingsreserves. Dat zijn reserves die zijn ingesteld voor een specifiek doel. Ons uitgangspunt is dat met het instellen van bestemmingsreserves terughoudend wordt omgegaan. De reden daarvan is dat jaarlijks bij Kadernota en Programmabegroting zoveel mogelijk alle beschikbare middelen tegen alle in de raad levende wensen worden afgewogen. En middelen die aan bestemmingsreserves zijn toegevoegd, onttrekken zich aan deze integrale afweging. Ook al zijn de middelen in onderstaande sub c genoemde reserves vaak deels vrij beschikbaar, omdat voor de bestemde middelen nog geen verplichtingen zijn aangegaan.

De volgende soorten bestemmingsreserves worden onderscheiden:

- Egalisatiereserves: deze dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de exploitatie.
- Afschrijvingsreserves: deze dienen ter dekking van kapitaallasten van investeringen (zie 3.5).
- Reserves met een concreet bestedingsdoel.
- Reserves met een financieringsfunctie om de gederfde rente of dividend te compenseren.

Sommige reserves hebben meerdere kenmerken in zich. In de balans onderscheiden we alleen de afschrijvingsreserves als aparte groep (zie bijlage 2). De bestemmingsreserves worden afzonderlijk toegevoegd (zie bijlage 1).

3.5 Afschrijvingsreserves

Als een investering uit reeds aanwezige middelen wordt gefinancierd, dan dient een actief te worden opgevoerd in de balans en dienen rente en afschrijving in de exploitatie opgenomen te worden. Om die kapitaallasten in de exploitatie te dekken worden eenmalige middelen omgezet in afschrijvingsreserves. De boekwaarde van het betreffende actief (investering) hoort overeen te stemmen met de boekwaarden van het betreffende passief (afschrijvingsreserve) en daarmee de investering voor de volledige looptijd te dekken. Als de investering afgeschreven is, dan staat de daar tegenover staande afschrijvingsreserve ook op 0. Afschrijvingsreserves zijn dus gekoppeld aan een investering en kunnen niet meer voor een ander doel worden ingezet zonder het evenwicht in de begroting te verstoren. Onze gemeente kent een relatief groot aantal afschrijvingsreserves omdat menigmaal grote eenmalige inkomsten zijn gerealiseerd uit aandelenverkoop of superdividenden. Dat houdt weer verband met het relatief grote aantal en relatief omvangrijke deelnemingen in (nuts)bedrijven vanuit de voormalige 5 gemeenten.

Afschrijvingsreserves zijn formeel toegestaan volgens het BBV (artikel 54 lid 2 sub d), maar genieten niet de voorkeur waar het onvermijdelijke en regelmatig terugkerende investeringen betreft. Dit soort investeringen kan volgens de commissie BBV beter worden opgenomen in een meerjarig investeringsplan met structureel gedekte kapitaallasten.

Naar onze mening gebiedt de budgettaire beschikbaarheid echter dat soms tot andere keuzes gekomen wordt en investeringen met incidentele middelen worden gefinancierd. In principe geven wij de voorkeur aan structureel gefinancierde kapitaallasten, maar in een situatie dat er een overschot is aan eenmalige middelen en druk op de meerjarenbegroting is de praktijk welhaast onvermijdelijk dat investeringen ten laste van reserves worden gebracht. Daarbij worden de kapitaallasten gedekt uit een vanuit de eenmalig voorhanden zijnde middelen gevormde afschrijvingsreserve.

Voor investeringen die in het verleden zijn gedaan is het bovendien nog maar de vraag of deze ook in de toekomst vervangen moeten worden en of dat dan moet tegen de kosten die daar vaak decennia geleden mee gemoed waren. Die beoordeling willen wij onderdeel laten zijn van de integrale afweging

door de gemeenteraad. Als hulpmiddel hierbij hebben wij het beleid om 5 jaar voorafgaand aan het aflopen van de betreffende afschrijvingsreserve de raad een voorstel voor te leggen om te bepalen of het betreffende activum na afloop van de afschrijvingstermijn vervangen dient te worden, voor welk bedrag en hoe de daaraan verbonden lasten te dekken.

In bijlage 2 zijn alle ingestelde afschrijvingsreserves weergegeven

3.6 Stille reserves

Een stille reserve is een reserve, waarvan het bestaan niet uit de administratie blijkt. Van stille reserves is sprake als de waardering op de balans lager is dan de marktwaarde. Dat doet zich in de praktijk bijvoorbeeld voor bij gemeentelijk aandelenbezit of gebouwen of in het geval een gemeentelijk eigendom niet in de balans van de gemeente is opgenomen. Bij dit laatste kan worden gedacht aan schilderijen of andere bezittingen met een cultuurhistorische waarde, die niet verkocht kunnen worden (zogenaamd 'tafelzilver') of incurante bezittingen. Zo bezit onze gemeente een olieverfschilderij op doek van de kunstenaar Leo Gestel, dat een waarde heeft van tussen de € 0,5 en € 1 mln. Het is echter niet in de balans opgenomen. Het college van de voormalige stad Delden heeft in 2000 het doek voor een periode van 25 jaar in bruikleen gegeven aan de Stichting Hannema-de Stuers Fundatie te Wijhe.

Volgens het BBV mogen activa alleen tegen historische kostprijs op de balans worden gewaardeerd en dienen zij te worden afgewaardeerd als blijkt dat de actuele waarde minder is. Opwaardering naar marktwaarde is niet toegestaan.

Het blijft daarnaast verplicht om in de jaarrekening een onderscheid te maken tussen investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut. In de redenering van de opstellers van het BBV is dit onderscheid van belang, omdat investeringen met economisch nut veelal zelfstandig vervreemdbaar zijn en daardoor hun actuele waarde kunnen opleveren. Daaraan verbonden stille reserves kunnen dan eenvoudiger worden herkend. Stille reserves zijn in die redenering bijvoorbeeld het verschil tussen boekwaarde van een gebouw en WOZ-waarde.

In de praktijk is het onderscheid minder bruikbaar omdat gebouwen vaak worden gebruikt voor maatschappelijke functies, zoals sociaal cultureel werk of sport. Verkoop van een gebouw kan meestal niet zonder de uitoefening van die functies aan te tasten.

3.7 Voorzieningen

Voorzieningen worden enerzijds ingezet om concrete verplichtingen af te dekken en anderzijds om schommelingen in de exploitatie te voorkomen. Een voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting of het risico. Dit houdt in dat iedere voorziening moet zijn onderbouwd met een berekening van de achterliggende verplichting of risico. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

In de balans maken we onderscheid tussen:

a. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

In feite gaat het hier om risico's waarvan vast is komen te staan dat ze feitelijk niet meer afwendbaar zijn. Binnen onze gemeente kennen we de voorziening wethouders-pensioenen en verliesvoorziening cyberaanval.

Binnen grondexploitaties worden verliesvoorzieningen opgenomen op het moment dat blijkt dat een exploitatie met een negatief resultaat gaat eindigen. De tot dan toe geactiveerde grondexploitatie krijgt dan een lagere waarde. De voorziening wordt in onze gemeente gevormd ten laste van de Reserve grondexploitatie. In dat geval maakt zo'n verlies geen onderdeel meer uit van het risicoprofiel (en weerstandscapaciteit). In feite is zo'n voorziening een waardecorrectie op de actiefpost bouwgronden in exploitatie. Om die reden moet deze voorziening volgens de 'Notitie grondbeleid 2019' van de commissie BBV onder deze post worden opgenomen en toegelicht worden in de balans.

b. Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Deze voorzieningen worden gevormd ter egalisering van in de tijd onregelmatig gespreide kosten van groot onderhoud van kapitaalgoederen. De jaarlijkse onderhoudskosten worden gedekt uit de voorziening. Om dit mogelijk te maken wordt jaarlijks ten laste van de exploitatie het gemiddeld over de jaren heen benodigd bedrag in de betreffende voorziening gestort. Op deze wijze wordt bereikt dat financieel flexibel onderhoud kan worden gepleegd zonder dat dit grote schommelingen in de begroting tot gevolg heeft. Aan de vorming en instandhouding van deze voorzieningen worden de volgende voorwaarden gesteld:

- * Er zal sprake moeten zijn van groot onderhoud. Klein onderhoud zal in ieder geval direct in de exploitatie worden verantwoord.
- * Er moet sprake zijn van cyclisch onderhoud. Het heeft geen toegevoegde waarde om jaarlijkse gelijkblijvende kosten ten laste van een voorziening te brengen.
- * Aan de voorziening dient een recent (niet ouder dan 5 jaar) beheerplan ten grondslag te liggen.

Onze gemeente heeft voor het groot onderhoud gemeentelijke gebouwen onderhouds-egalisatievoorzieningen ingesteld.

c. Voorziening voor door derden beklemde middelen met een specifieke bestedingsrichting

Die derden kunnen individuele rechtspersonen zijn, die op basis van overeenkomsten financiële aanspraken op de gemeente kunnen maken. Maar het kan ook gaan om het totaal van alle inwoners. Positieve saldi in de Voorziening Riolering en Voorziening Afval komen aan de inwoners Hof van Twente toe omdat de tarieven voor riolering en afval hoogstens 100% kostendekkend mogen zijn.

4. Rentebeleid ten aanzien van reserves en voorzieningen

4.1 Toepassing renteberekening

Het wettelijk kader ten aanzien van rentetoerekening is in paragraaf 2.5 beschreven.

Het BBV biedt van oudsher de mogelijkheid om een rentevergoeding (of een vergoeding voor de inflatie) over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en deze door te belasten aan de taakvelden. De Commissie BBV adviseert vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie deze systematiek niet (meer) toe te passen.

Met ingang van de begroting 2020 rekenen wij geen rente over reserves en voorzieningen, behalve de afschrijvingsreserves. De rente over de afschrijvingsreserves dient als dekking in de exploitatie van de rentelasten van de betreffende investeringen. Hierbij wordt het begrote rente-omslagpercentage gehanteerd. Door de te berekenen rente over de afschrijvingsreserves gelijk te stellen aan het percentage van de renteomslag worden de kapitaallasten van deze investeringen volledig gedekt met afschrijvingsreserves.

5. Wijzigingen 2022 ten opzichte van 2017

Deze nota is een actualisatie van de in 2017 vastgestelde Nota reserves en voorzieningen. Een actualisatie is nodig vanwege:

- a. Sindsdien zijn enkele nieuwe reserves en voorzieningen gevormd. Het (geactualiseerde) doel en toelichting van alle reserve en voorzieningen is opgenomen in bijlage 1
- b. Besluit over opheffing van enkele bestaande reserves en voorzieningen
- c. Aanpassing van de toerekening rentes over de reserves.

Ad a.

Dit betreffen:

- * Reserve frictiebudget strategische personeelsplanning.
- * Egalisatiereserve groot onderhoud zwembad Markelo.
- * Reserve herstructurering openbare ruimte.
- * Reserve sportpark de Mors Delden.
- * Reserve herontwikkeling TSB-terrein.
- * Verliesvoorziening cyberaanval.
- * Reserve biodiversiteit.
- * Afschrijvingsreserves (zie voor het volledige actuele overzicht bijlage 2)

Ad b.

De volgende reserves zijn/worden opgeheven:

- * Reserve lening Enexis.
- * Reserve bovenwijkse voorzieningen.
- * Reserve digitale basiskaart (BGT).
- * Reserve bodemsanering.
- * Reserve transitiekosten.
- * Voorziening onderhoud Molen van Buursink Markelo.
- * Voorziening St. beheer Den Haller.
- * Reserve Vitens achtergestelde lening, Omzetting naar Reserve biodiversiteit.

Ad c.

Er wordt geen rente meer berekend over reserves en voorzieningen, behalve de afschrijvingsreserves. De rente over de afschrijvingsreserves dient als dekking in de exploitatie van de rentelasten van de betreffende investeringen.

In de begroting 2020 is deze wijziging opgenomen en doorgevoerd. Daarmee heeft het nu geen budgettaire effecten.

Bijlage 1 Beschrijving reserves en voorzieningen

In de onderstaande tabellen is een geactualiseerde beschrijving van alle reserves en voorzieningen opgenomen. Daarin wordt per reserve of voorziening ingegaan op soort, omgang met rente, bestedingsdoel en worden overige toelichtende opmerkingen gemaakt.

Reserves

Naam reserve	Algemene reserve
Soort	Algemene reserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	De Algemene reserve heeft samen met de Reserve majeure projecten een bufferfunctie om onvoorzien financiële tegenvallers (risico's) af te dekken. Ook kunnen er niet structurele begrotingstekorten (lopend jaar en begrotingsjaar) mee worden afgedekt.
Toelichting	De reserve behoort tot het eigen vermogen van de gemeente. De reserve heeft meerdere functies en vormt de weerstandscapaciteit van de gemeente. De benodigde weerstandscapaciteit wordt jaarlijks opnieuw berekend. Wanneer zich een onvoorzien tegenvaller voordoet die niet gedekt kan worden uit de reguliere exploitatie kan eerst nog een beroep op de vrij besteedbare ruimte van de Algemene reserve en Reserve majeure projecten worden gedaan alvorens de weerstandscapaciteit (buffer) aan te spreken. Minimum omvang weerstandscapaciteit Algemene reserve en Reserve majeure projecten komt overeen met een ratio weerstandsvermogen van 1. Bij een omvang boven een weerstandratio van 1,4 wordt het surplus afgeroomd ten gunste van het vrij besteedbare deel binnen de Algemene reserve.

Naam reserve	Reserve saldo van rekening
Soort	Algemene reserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Verwerking en bestemming van het rekeningresultaat.
Toelichting	Het jaarlijkse rekeningresultaat en de bestemming daarvan dient via deze reserve te verlopen (voorschrift BBV).

Naam reserve	Reserve grondexploitatie
Soort	Algemene reserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	De reserve is in 2011 ingesteld als buffer voor het afdekken van risico's in de grondexploitatie.
Toelichting	De Reserve grondexploitatie is ingesteld ten laste van de Algemene reserve. Tussentijdse winstnemingen worden toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Bij de jaarlijkse Perspectiefnota grondexploitatie wordt de noodzakelijke weerstandscapaciteit voor de risico's in de grondexploitatie bepaald. Indien een verlies wordt geraamd dient een voorziening binnen de grondexploitatie ten laste van deze reserve te worden getroffen. Minimum omvang komt overeen met een ratio weerstandsvermogen van 1. Bij een omvang boven een weerstandratio van 1,4 wordt het surplus ingezet als vrij besteedbaar binnen de Algemene reserve.

Naam reserve	Reserve frictiebudget strategische personeelsplanning
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Strategische personeelsplanning
Toelichting	In het kader van strategische personeelsplanning en gelet op de verwachte uitstroom van medewerkers door pensionering, zullen we moeten investeren om nieuwe mensen in onze organisatie te verwelkomen. Met een ontwikkelingsbudget kunnen we (pro-) actief inspelen op al deze ontwikkelingen en werk maken van: om- en bijscholing, aantrekken van nieuwe mensen, interne mobiliteit en goed werkgeverschap. Vorming bestemmingsreserve (€ 1.300.000 incidenteel).

Naam reserve	Reserve biodiversiteit
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing

Bestedingsdoel	Het behouden en vergroten van de soortenrijkdom in Hof van Twente
Toelichting	In de programmabegroting 2020 zijn voorstellen opgenomen om de bestaande reserve Vitens van € 4,3 miljoen in te zetten voor enkele sociaal-duurzame doelen. Dat is in lijn met een aangenomen raadsnotie. Deze middelen zijn verdeeld in drie onderwerpen. Het ging daarbij om de agenda's om Digitalisering (€ 1,3 miljoen), Herstructurering onderhoud openbare ruimte (€ 1,15 miljoen) en biodiversiteit (€ 1 miljoen). De middelen voor Digitalisering zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve automatisering. Voor Herstructurering openbare ruimte is een afzonderlijke bestemmingsreserve gevormd. De inzet van de middelen voor biodiversiteit verlopen via deze reserve. De reserve achtergestelde lening Vitens wordt omgezet in de reserve biodiversiteit.

Naam reserve	Egalisatiereserve automatisering
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Egaliseren van de jaarlijkse uitgaven ICT uitgaven
Toelichting	De jaarlijkse uitgaven kunnen fluctueren. Om deze reden wordt een eventuele onderbesteding op het jaarlijkse ICT budget toegevoegd aan de reserve en bij overbesteding onttrokken aan deze reserve. Het ambitieniveau op automatiseringsgebied zal van invloed zijn op de jaarlijkse voeding van de reserve.

Naam reserve	Reserve majeure projecten
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Het dekken van investeringen voor projecten > dan € 0,5 miljoen die niet uit de reguliere begroting of anderszins kunnen worden gedekt.
Toelichting	Deze reserve is ingesteld bij de Nota reserves en voorzieningen 2006 om grote incidentele baten te reserveren en vervolgens op basis van integrale afweging gericht in te zetten op de diverse beleidsterreinen. Hiermee wordt voorkomen, dat grote incidentele meevallers worden ingezet voor projecten die op dat moment bekend zijn, terwijl mogelijk op termijn deze gelden voor andere doelen, c.q. projecten beter en efficiënter kunnen worden ingezet. Inzet vindt plaats op basis van integrale afweging bij Kadernota en Programmabegroting. De reserve blijft in stand voor het afgesproken bestedingsdoel tot het moment dat deze volledig is besteed. De ondergrens voor hieruit te financieren investeringsprojecten is vastgesteld op een bedrag van € 500.000. De Reserve majeure projecten maakt evenals de Algemene reserve en de Reserve grondexploitatie onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Aan de reserve is geen plafond toegekend. De raad kan echter bij zowel de Kadernota (Zomerbrief) als Programmabegroting de omvang van deze reserve heroverwegen.

Naam reserve	Reserve vervanging kunstgrasvelden
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Het dekken van de vervangingskosten van de toplagen van kunstgrasvelden
Toelichting	De gemeente is eigenaar van de kunstgrasvelden. Verenigingen huren deze. De gemeente is, tot en met 2030, verantwoordelijk voor vervangingsinvesteringen van de toplaag van kunstgrasvelden in de gemeente. Hiervoor wordt jaarlijks gereserveerd (zie ook Raadsbrief in zaaknr. 586616). Bij de geraamde investeringen voor aanleg en vervanging van de kunstgrasvelden wordt aansluitend vanuit deze reserve de afzonderlijke afschrijvingsreserves gevormd.

Naam reserve	Reserve sociaal domein
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing

Bestedingsdoel	Financiering van voorstellen ter stimulering van vernieuwende ontwikkelingen binnen het sociaal domein.
----------------	---

Naam reserve	Reserve onderhoud wegen
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Deze reserve is ingesteld om de extra kosten aan wegenonderhoud veroorzaakt door werkzaamheden voor het leggen van kabels en leidingen, de zogenaamde 'degeneratiekosten', te dekken.
Toelichting	De reserve wordt gevoed door de vergoedingen van de verleende vergunningen aan betreffende bedrijven (bijvoorbeeld KPN, Cogas en Reggefiber).

Naam reserve	Reserve onderhoud openbare verlichting
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Deze reserve is bedoeld om investeringen in openbare verlichting (ledlampen, led-armaturen en lichtmasten) te dekken.
Toelichting	De beleidsnotitie verduurzaming openbare verlichting is in 2016 vastgesteld. Hierin zat een kostendoorrekening van 10 jaar; tot en met 2026. Medio 2021 is deze opnieuw tegen het licht gehouden met de kennis van toen. Hieruit is een drietal investeringsscenario's gekomen (vertragen, gelijkblijvend en versnellen), allen met een eigen nieuwe financiële doorrekening van de reserve en geplande investeringen. Gekozen is voor scenario 1 (vertragen). Er is tevens een nieuwe kostendoorrekening gemaakt tot en met 2033.

Naam reserve	Reserve buurtsportcoaches
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Deze reserve is ingesteld om de kosten van het project buurtsportcoaches te dekken.
Toelichting	In deze reserve wordt het gerealiseerde saldo van de ontvangen jaarlijkse rijksbijdragen en de bestedingen gestort of onttrokken. De eenmalige en structurele kosten van het project kunnen ten laste van deze reserve worden gebracht.

Naam reserve	Reserve garantstellingsprovisie lening Zenkeldamshoek
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Deze reserve is ingesteld om eventuele toekomstige aanspraken op de garantstelling af te dekken.
Toelichting	In deze reserve wordt de jaarlijks ontvangen garantstellingprovisie gestort. De extra kapitaallasten van de bijstorting in OMZ worden ook ten laste van deze reserve gebracht

Naam reserve	Reserve duurzaamheid
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	De Reserve duurzaamheid is bedoeld voor financieel onrendabele uitgaven op het gebied van duurzaamheid, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren Programma duurzaamheid en allerlei activiteiten die bijdragen aan een energieneutraal Hof van Twente 2035 (Routekaart). Voor zover de reserve gevoed gaat worden met garantstellingsprovisies, heeft dat deel een bufferfunctie voor risico's die verbonden zijn aan gemeentelijke garantstellingen op duurzame investeringen door derden.
Toelichting	Positieve exploitatieresultaten van door de gemeente zelf gepleegde financieel rendabele investeringen in groene energie worden aan deze reserve toegevoegd. Een voorbeeld van het laatste vormen de zonnepanelen op het gemeentehuis. Iets

	dergelijks zou ook kunnen gebeuren met exploitatiesaldi van zonnevelden op gemeentelijke gronden.
--	---

Naam reserve	Reserve economisch sociaal en participatiefonds (ESP)
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Deze bij Kadernota 2016 gevormde reserve financiert de uitvoering van de Sociaaleconomische visie (SEV). In deze visie hebben de volgende thema's de nadruk: detailhandel, vrijetijdseconomie, arbeidsparticipatie en duurzaamheid.
Toelichting	Zoals hierboven genoemd heeft de reserve ESP een viertal hoofdthema's, allen met eigen bestedingsdoelen. Aanvullend hierop wordt een aantal nieuwe initiatieven uit de SEV betaald. Zo worden de gemeentelijke bijdragen voor het plaatsen van laadpalen gefinancierd uit de SEV, conform de vastgestelde laadvisie.

Naam reserve	Reserve dekapitaliseren uren wegen
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Sinds 2017 worden geen uren eigen personeel meer op kapitaalkredieten geschreven. Dat betekent dat deze uren in eens ten laste van de exploitatie komen en niet meer worden afgeschreven. Bij 1 ^e Berap 2016 is een reserve van € 750.000 gevormd voor opvang van het budgettair nadeel. Na ongeveer 15 jaar zijn de kapitaallasten over de tot 2017 op kredieten geschreven uren uit de begroting verdwenen en eindigt de compensatie vanuit deze reserve.

Naam reserve	Reserve integraal uitvoeringsplan asbestsanering
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Ter uitvoering van het Masterplan asbest 2017-2024 heeft de gemeenteraad bij de Kadernota 2017 ingestemd met het instellen van deze reserve. Daarnaast kunnen de kosten die voortvloeien uit gemaakte afspraken met het Bureau Asbest Sanering (BAS), gedekt worden uit deze reserve. BAS is een provinciaal gesubsidieerd bureau dat gemeentegrens overstijgend saneringsopgaven in de openbare ruimte realiseert.
Toelichting	Bij het instellen van de reserve is deze gevoed met € 6 miljoen. Dit was voldoende om de kosten tot en met 2021 te dekken. De totale kosten van het Masterplan zijn destijds al geschat op circa € 8 miljoen. Bij de programmabegroting 2022 is aanvullend € 1,35 miljoen beschikbaar gesteld. Of dit, gezien alle kostenstijgingen, voldoende is zal moeten blijken.

Naam reserve	Reserve Agenda voor Twente (2018 – 2022)
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Voor de bijdrage aan de Agenda van Twente 2018 - 2022 is in de Programmabegroting 2018 € 2,2 mln gereserveerd. Daaruit wordt gedurende 5 jaar een maximale bijdrage van € 12,50 per inwoner aan de agenda bijgedragen.
Toelichting	Voor 2018 verliep de financiering van de Agenda van Twente via een superdividend van Twente. In deze agenda voor de periode 2018-2022 worden ook de belangen van niet-stedelijke gemeenten in Twente, waaronder landbouw/ agro-industrie en vrijetijdseconomie behartigd. Op het moment dat de bijdrage voor de periode 2018-2022 is afgerond kan deze bestemmingsreserve worden opgeheven. Het nog resterende saldo kan dan vrijvallen.

Naam reserve	Egalisatiereserve groot onderhoud zwembad Markelo
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing

Bestedingsdoel	Dekking van de kosten van groot onderhoud zwembad Markelo.
Toelichting	De werkzaamheden worden uitgevoerd door de exploitant, Sportfondsen Hof van Twente B.V. en worden uitgevoerd overeenkomstig een vastgesteld meerjarenonderhoudsplan. De gemeente verstrekt een jaarlijks voorschot aan de exploitant.

Naam reserve	Reserve herstructurering openbare ruimte
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Dekking van de kosten herstructurering openbare ruimte.
Toelichting	Bij de programmabegroting 2022 heeft de gemeenteraad € 650.000 vanuit de algemene reserve beschikbaar gesteld om de taakstelling in de openbare ruimte wat te verzachten. De transitie van onderhoudsniveau B naar C wordt op deze manier geleidelijker vorm gegeven. De € 6,5 ton is in een aparte bestemmingsreserve gestort en bij de 2e berap 2022 is een bestedingsvoorstel gedaan voor 2022 en 2023. Tevens wordt de bezuinigingstaakstelling op Gildebor voor de jaren 2022 tot en met 2024 gedempt en uit deze reserve gehaald voor in totaliteit € 340.000. Daarnaast wordt een aantal kosten die samenhangen met het IBOR gedekt uit deze reserve.

Naam reserve	Reserve sportpark de Mors Delden
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Dekking van de jaarlijkse subsidie aan Stichting Beheer Registergoederen ten behoeve van dekking kosten lening in verband met realisatie van het sportpark.

Naam reserve	Reserve herontwikkeling TSB-terrein
Soort	Bestemmingsreserve
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Dekking van de verliesgevende onderdelen van het totale project TSB-terrein en wordt gevoed door de winstgevende onderdelen. Tevens worden aangevraagde subsidies voor de herontwikkeling TSB hierin gestort.
Toelichting	Met de aankoop van het TSB-terrein zal dit gebied herontwikkeld worden. Om deze herontwikkeling te realiseren wordt ingezet op: i) wonen, ii) werken, iii) deels behouden industrieel historisch erfgoed, iv) infrastructuur biodiversiteit, groen en water en v) De Gezonde Verbinding. Deze herontwikkeling betekent een grote impuls voor de kern Goor en gemeente Hof van Twente in z'n geheel. Uitvoering zal in fases plaatsvinden.

Afschrijvingsreserves (dekkingsreserves kapitaallasten)

Zie hiervoor de lijst in bijlage 2. Voor al deze afschrijvingsreserves geldt:

Soort	Bestemmingsreserve (afschrijvingsreserve)
Rente	Toevoegen aan de exploitatie
Bestedingsdoel	Ieder jaar wordt het bedrag van de afschrijving van dit activum aan deze reserve onttrokken.
Toelichting	Op grond van het BBV dienen investeringen bruto te worden verantwoord. Om toch de lasten van deze investering in de begroting te verlagen wordt de jaarlijkse afschrijving uit deze reserve gedekt. De rente over de reserve wordt toegevoegd aan de exploitatie. Deze toegevoegde rente geldt als dekking voor de rentekosten op de investering. Uitgangspunt is dat de jaarlijkse kapitaallasten in de begroting zijn gedekt.

Voorzieningen

Naam voorziening	Verliesvoorziening cyberaanval
Soort	Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's
Rente	Niet van toepassing

Bestedingsdoel	Dekking van alle lasten voor herstel veroorzaakt door de cyberaanval van 1 december 2020, met uitzondering van de reguliere interne kosten en kosten verband houdend met (reguliere) vervanging van systemen.
Toelichting	Eind 2020 was de catastrofale cyberaanval, waar wij als gemeente Hof van Twente het slachtoffer van werden. Onze dienstverlening en bedrijfsvoering werden op een ongekende manier getroffen en de continuïteit van onze organisatie werd zwaar op de proef gesteld. Het werd een crisis tijdens de crisis, die erg veel heeft gevraagd en nog blijft vragen van velen in onze organisatie, die grote inspanningen vergt en hoge kosten met zich meebrengt. Maar ook vastberadenheid bij medewerkers en bestuurders om lessen te leren uit het 'groot veiligheidsincident' dat ons overkomen is en hier gezamenlijk beter uit tevoorschijn te komen. Op het gebied van de cybercrisis werken wij als gemeentelijke organisatie met het project "De nieuwe werkelijkheid" aan de wederopbouw van een veilige en adequate ICT-infrastructuur. Het project vormt een belangrijke pijler van het verbeterplan ICT-situatie. Dat verbeterplan vormt het overkoepelende programma waarmee we, door te investeren in techniek, organisatie, vaardigheden en gedrag, uitvoering geven aan de reeks aanbevelingen die uit de onderzoeksrapporten over de cyber-aanval naar voren zijn gekomen.

Naam voorziening	Voorziening wethouders pensioenen
Soort	Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's
Rente	Niet van toepassing.
Bestedingsdoel	Toekomstige aanspraken van wethouders op ouderdomspensioen.
Toelichting	Op grond van de wet bestaat voor wethouders het recht op pensioenafdracht na afloop van hun periode. De jaarlijkse dotatie is gebaseerd op een actuariële berekening van de pensioenaanspraken.

Naam voorziening	Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen
Soort	Onderhoudsegalisatievoorziening
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Kosten van groot onderhoud van alle gemeentelijke gebouwen, met uitzondering van de schoolgebouwen.
Toelichting	De voorziening is gebaseerd op een onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen. Jaarlijks wordt een bedrag toegevoegd op basis van dit plan.

Naam reserve	Voorziening riolering
Soort	Voorziening derden gelden met specifieke besteding
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	De reserve is gevormd met het doel onderhoud en vervangingsinvesteringen te kunnen doen aan het gemeentelijk rioelstelsel. Daarnaast is deze reserve gevormd om de tarieven voor het rioelrecht gelijkmatig te laten ontwikkelen.
Toelichting	De reserve is tevens een uitvloeisel van het gesloten kosten- en batensysteem dat wordt gehanteerd voor de gemeentelijke rioleringstaak. Incidentele baten en lasten kunnen zo nodig via deze reserve worden verrekend. Het GRP is hiervoor als onderlegger.

Naam reserve	Voorziening afval
Soort	Voorziening derden gelden met specifieke besteding
Rente	Niet van toepassing
Bestedingsdoel	Deze reserve is ingesteld ter egalisatie van de kosten van ophalen en verwerken (huis)vuil. Een 2 ^e doel van deze reserve is een gelijkmatige en beheerste ontwikkeling van de tarieven te bewerkstelligen.
Toelichting	De reserve is tevens een uitvloeisel van het gesloten kosten- en batensysteem dat wordt gehanteerd voor de gemeentelijke afvalverwerking. Incidentele baten en lasten kunnen zo nodig via deze reserve worden verrekend. Afvalstoffenheffing is nu kostendekkend.

Bijlage 2 Omvang reserves en voorzieningen 2022

In de onderstaande tabel is het financiële overzicht van de reserves en voorzieningen conform de vastgestelde jaarrekening 2021 en de geraamde mutaties en omvang van de begroting eind 2022 weergegeven. Zoals ook opgenomen bij de programmabegroting 2023. De actualisatie van deze nota leidt niet tot wijzigingen in de stand van de reserves.

Omschrijving	Saldo aan het einde van het dienstjaar 2021	Rente ten gunste van de exploitatie 2022	Toevoegingen 2022	Onttrekkingen 2022	Saldo aan het einde van het dienstjaar 2022
Rechtspercentage wettelijke reserves		1,36%			
Algemene reserves					
Algemene reserve	17.084.818		5.544.275	8.642.943	13.985.950
Reserve saldo van rekening	5.534.826			5.534.826	-
Reserve grondexploitatie	1.897.840			11.000	1.886.840
	24.517.284	-	5.544.275	14.188.769	15.872.790
Bestemmingsreserves					
Reserve fictiebudget strategische personeelsplanning	-		1.300.000	24.500	1.275.500
Reserve biodiversiteit	849.904				849.904
Equalisereserve automatisering	327.121		228.351	228.351	327.121
Reserve majeure projecten	550.175			500.000	50.175
Reserve verandering kunstgrasvelden	811.980		90.000	760.000	141.980
Reserve sociaal domein	494.419			453.849	40.570
Reserve onderhoud wapen	574.537		22.500		597.037
Reserve onderhoud openbare verlichting	573.080			380.964	192.116
Reserve buurt sport coaches	41.012				41.012
Reserve garantstelling provisie lening Zerkeldamshoek	229.296				229.296
Reserve duurzaamheid	1.391		10.863	-	12.254
Reserve economisch sociaal participatiefonds (ESP)	619.160			575.488	43.674
Reserve dekapitalisering uren wapen	332.239			65.000	267.239
Reserve integraal uitvoeringsplan asbestsanering	819.982		1.350.000	2.169.982	-
Reserve Agenda voor Twente (2018-2022)	309.650			264.000	45.650
Equalisereserve groot onderhoud zwembad Markelo	103.144		76.632	93.822	85.954
Reserve herstructurering openbare ruimte	421.059		1.000.000	588.888	832.191
Reserve sportpark de Mars Delden	2.157.924			56.788	2.101.136
Reserve herontwikkeling TSB terrein	77.879				77.879
	9.293.931	-	4.078.346	6.161.590	7.210.687
Reserves afschrijving activa					
Reserve afschrijving nieuwbouw gemeentehuis	8.640.289	134.789		432.714	8.207.575
Reserve afschrijving jeugd/jongeren centrum Laarschoot	-	-		-	-
Reserve afschrijving bibliotheek Goor	1.191.447	18.587		46.924	1.144.523
Reserve afschrijving zoutmuseum	94.496	1.474		6.750	87.746
Reserve afschrijving nieuwbouw scholen	84.355	1.316		2.548	81.807
Reserve afschrijving MFV Het Gijmink (gymzaal)	496.630	7.747		16.472	480.158
Reserve afschrijving de Pol Diepenheim	670.922	10.466		19.739	651.183
Reserve afschrijving kunstgrasvelden Rood Zwart Delden	118.499	1.849		6.708	111.791
Reserve afschrijving sportzaal Diepenheim	507.630	7.919		15.863	491.767
Reserve afschrijving het Beaufort Markelo	725.725	11.321		24.531	701.194
Reserve afschrijving Burgemeester Buyvoetsplein	349.999	5.460		16.667	333.332
Reserve afschrijving nieuwbouw OLV school Bentelo	1.121.991	17.503		43.308	1.078.685
Reserve afschrijving toekomst zwembaden Markelo-Goor	5.599.424	87.351		234.414	5.365.010
Reserve afschrijving KunstWerk Diepenheim	4.836.077	75.443		193.451	4.642.628
Reserve afschrijving de Pol Bentelo	1.629.512	25.420		83.565	1.545.947
Reserve afschrijving heininrichting Boven-Regge	1.126.777	17.578		32.808	1.093.969
Reserve afschrijving stimulering ontwikkeling centrum Goor	393.309	6.136		55.840	337.469
Reserve afschrijving renovatie sporthal Mossendam	1.090.745	17.016		72.716	1.018.029
Reserve afschrijving rehabilitatie industrieterrein haven Markelo	1.649.583	25.733		97.034	1.552.549
Reserve afschrijving nieuwbouw Prins Constantijnschool	1.206.187	18.817		40.555	1.165.632
Reserve afschrijving kunstgrasveld GMHC Goor	379.626	5.922		40.123	339.503
Reserve afschrijving kunstgrasveld VV Twente Goor	195.981	3.057		21.198	174.783
Reserve afschrijving kunstgrasveld de Mars Delden	195.835	3.055		19.372	176.463
Reserve afschrijving kunstgrasveld Rupertse Hen gevelde	172.570	2.692		17.500	155.070
Reserve afschrijving renovatie zwembad De Mars Delden	345.612	5.392		32.150	313.462
Reserve afschrijving voorbereiding ontwikkeling zwembaden	111.720	1.743		5.785	105.935
Reserve afschrijving nieuwbouw OBS 't Gijmink	1.521.098	23.729		49.682	1.471.416
Reserve afschrijving buurthuis 't Gijmink 2012	237.039	3.698		7.742	229.297
Reserve afschrijving IKC Markelo	5.021.500	78.335		125.538	4.895.962
Reserve afschrijving digitale infoborden /evenementenportalenborden	31.873	497		5.312	26.561
Reserve afschrijving Heckeboerschool (2e tranche)	1.900.400	29.646		55.894	1.844.506
Reserve afschrijving kunstgrasveld Sc Markelo	330.214	5.151		28.658	301.558
Reserve afschrijving uitvoeringsplan Cobberco	1.472.951	22.978		62.100	1.410.851
Reserve afschrijving kunstgrasveld Sv Hector Goor	375.100	5.852		25.410	349.690
Reserve afschrijving verkeersvisie	1.000.000	15.600		40.000	960.000
Reserve afschrijving kunstgrasveld Erve Hooyetink	25.336	395		2.303	23.033
Reserve afschrijving kunstgrasveld Diepenheim	489.674	7.327		29.944	439.730
Reserve afschrijving sportpark de Mars	-	-		-	-
Reserve afschrijving sportpark de Mars, openbare ruimte	500.000	7.800		20.000	480.000
Reserve afschrijving heininrichting openbare ruimte	394.289	6.151		16.758	377.531
Reserve afschrijving IKC Delden	3.500.000	54.600		87.500	3.412.500
Reserve afschrijving top laag kunstgras Rood Zwart	210.096	3.277		13.427	196.669
Reserve afschrijving verkeersoverlast Markelo	473.442	7.386		18.938	454.504
Reserve afschrijving top laag kunstgras veld2 VV Twente Goor	200.000	3.120		15.385	184.615

Omzichthving	Saldo aan het einde van het dienstjaar 2021	Rente en gunste van de exploitatie 2022	Toevoegingen 2022	Onttrekkingen 2022	Saldo aan het einde van het dienstjaar 2022
<i>Reservepercentage afschrijvingen reserve</i>					
		1,56%			
Reserve afschrijving topzaag kunstgras GMHC	-	-	380.000		380.000
Reserve afschrijving topzaag kunstgras VV Twente	-	-	200.000		200.000
Reserve afschrijving kunstgras SV Delden	-	-	200.000		200.000
Reserve afschrijving topzaag kunstgras WVV Hengeveide	-	-			-
Reserve afschrijving Spoorpark Goor	-	-	723.192		723.192
Reserve afschrijving verbouw bergingen zwembad Vijf Heuvels	-	-			-
Reserve afschrijving paskevoorziening zwembad Vijf Heuvels	-	-			-
	50.597.937	789.328	1.483.192	2.183.322	49.897.807
Totaal reserve s	84.409.153	789.328	11.105.813	22.533.681	72.981.285
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening onderhoudspensioenen	3.145.569		110.000	75.000	3.180.569
Vetresvoorziening cybersaai	191.929				191.929
	3.337.498	-	110.000	75.000	3.372.498
Onderhoudsgeallieerde voorzieningen					
Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.245.117	-	-	-	1.245.117
	1.245.117	-	-	-	1.245.117
Door derden bekleemde middelen met spec. bestemming					
Voorziening riolering	924.447			337.783	586.664
Voorziening afval	-				-
	924.447	-	-	337.783	586.664
Totaal voorzieningen	5.507.062	-	110.000	412.783	5.204.279
Totaal reserve s en voorzieningen	89.916.214	789.328	11.215.813	22.946.464	78.185.563

Bijlage 3 Relevante wetsartikelen (BBV)

Artikel 35

1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - a. investeringen met een economisch nut;
 - b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
 - c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Artikel 41

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Artikel 42

1. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.
2. Het in het eerste lid bedoelde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Artikel 43

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a. de algemene reserve;
 - b. de bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;

- d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 45

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Artikel 49

1. In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen:
 - a. verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
 - b. de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
 - c. overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Artikel 59

1. Alle investeringen worden geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.

Team Financiën, Beleid en Advies
de Hófte 7, 7471 DK Goor
Postbus 54, 7470 AB Goor
0547 – 85 85 85
info@hofvantwente.nl